

Verslag van de informatieavond over de plannen voor de Bibliotheek++ en de inrichting van het Smakkelaarsveld, gehouden op 14 mei 2013.

Aanwezig: Circa 90 belangstellenden en verder Iris Vliegenberg (avondvoorzitter), Ton van Vlimmeren (directeur Openbare Bibliotheek Utrecht), Friederike Weisner (directeur 't Hoogt/Artplex), Penne Hangelbroek (Rapp+Rapp architecten), Marjo de Kraker (Ingenieursbureau gemeente Utrecht), Herman Baartman (projectmanager Smakkelaarsveld), Moniek van der Sanden (communicatieadviseur Projectorganisatie Stationsgebied)

Verslag: Bureau Ingrid Bakhuis.

OPENING

Iris Vliegenberg heet de aanwezigen welkom. Na een korte uiteenzetting van Herman Baartman over het planproces, gaan Ton van Vlimmeren en Friederike Weisner in op het gebruik van het gebouw. Penne Hangelbroek licht het ontwerp toe en Marjo de Kraker vertelt over de uitwerking van het programma van eisen voor de openbare ruimte. Na elke presentatie is er ruimte voor vragen en opmerkingen.

Wie zich via de inschrijffijsten bekend heeft gemaakt, ontvangt een verslag van de bijeenkomst.

HET BESLUITVORMINGSPROCES – TOELICHTING DOOR HERMAN BAARTMAN

In 2004 stelde de gemeenteraad het Masterplan Stationsgebied vast. Daarin was een gebouw met een publieke functie op het Smakkelaarsveld opgenomen. In 2010 nam de gemeenteraad een investeringsbesluit over het gebouw en over de inrichting van het Smakkelaarsveld. Het college kreeg de opdracht hiervoor plannen te ontwikkelen. Rapp+Rapp kregen de opdracht en vastgesteld werd wie de toekomstige gebruikers van het gebouw zouden zijn: de bibliotheek en Artplex. Boven deze publieke functies komen woningen te liggen en een HOV-baan gaat door het gebouw heen. In november 2012 verleende de gemeenteraad goedkeuring aan het voorstel van het college om voor de uitwerking van het voorlopig ontwerp en de realisatie een ontwikkelaar te zoeken.

Een nieuw bestemmingsplan dient als ruimtelijk kader voor de ontwikkeling en biedt de ontwikkelaar zekerheden. Dit is in 2012 opgesteld en heeft tot begin dit jaar ter visie gelegen. Reacties daarop zijn verwerkt en het college heeft het bestemmingsplan vastgesteld. In zijn vergadering in mei neemt de gemeenteraad hierover een besluit. Rekening houdend met eventuele bezwaarprocedures is het bestemmingsplan begin 2014 rechtsgeldig en wordt dit in de zomer van 2014 onherroepelijk.

In april 2013 stelde het college het voorlopig ontwerp van het gebouw met publieke functies voor de Bibliotheek en Artplex, woningen en parkeervoorzieningen en de aanleg van HOV-banen op het Smakkelaarsveld vast. Volgens planning mondt de aanbesteding aan het eind van dit jaar uit in een gunningsvoorstel van het college aan de gemeenteraad voor het uitwerken van het definitief ontwerp waarvoor een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd. Dat is tevens het startmoment voor de uitwerking van het ontwerp voor de openbare ruimte door de gemeente. In 2015 wordt het terrein bouwrijp gemaakt. De realisatiefase strekt zich uit over de jaren 2016, 2017 en 2018.

Ontwerp en gebiedsinrichting worden in volgende presentaties toegelicht.

▪ *Gaat een ontwikkelaar dit project uitvoeren of een ontwikkelend aannemer?*

Er is een openbare aanbesteding in gang gezet, er zijn zeven partijen geselecteerd. Pas nadat de gemeenteraad een besluit heeft genomen over het resultaat van de aanbesteding wordt bekend gemaakt wie het project gaat uitvoeren. Deze partij – of een combinatie van partijen – moet een aanbod doen voor het realiseren van de HOV-baan, het gebouw, het verkopen van de woningen en het verkopen of verhuren van de ruimte voor de bibliotheek en Artplex aan de gemeente. Het voorlopig ontwerp vormt hiervoor de basis.

▪ *Wat zijn de financiële risico's voor de gemeente?*

In 2010 heeft de gemeenteraad de financiële kaders gesteld voor deze ontwikkeling. Er is een maximumprijs (koop of huur) bepaald voor de publieke functies. De financiële risico's tijdens het bouwproces komen aan de orde in het kader van de gunning, maar de risico's worden grotendeels verlegd naar de ontwikkelaar(s).

VISIE OP HET GEBRUIK VAN HET GEBOUW – TOELICHTING VAN TON VAN VLIMMEREN/ FRIEDERIKE WEISNER

De nieuwe Bibliotheek++ moet meer zijn dan een bibliotheek: het huis voor informatie en media met voorzieningen op het gebied van informatie, cultuur, kunst, film en een podium voor maatschappelijke participatie is een publieke plek, waar mensen verrijkt worden met nieuwe inzichten, nieuwe kennis en ideeën, nieuwe belevingen. Het gebouw omvat vijf verschillende werelden die de uiteenlopende bibliotheekfuncties vertegenwoordigen. De acht filmzalen van uiteenlopend formaat zijn ook bruikbaar voor theaterproducties of presentaties. Een grand café en een restaurant ondersteunen de verblijfskwaliteit en versterken de relatie van interieur en exterieur. De ruimte tussen dit gebouw en het Muziekpaleis vormt het toneel van uiteenlopende culturele buitenactiviteiten. Kortom, de Bibliotheek++ moet een centrale plek in de stad worden, dicht bij de binnenstad en het station, gelegen aan belangrijke fietsroutes en parkeervoorzieningen.

Al in 1998 werd gesproken over nieuwe huisvesting voor de Openbare Bibliotheek. Ook 't Hoogt zocht al sinds deze periode naar andere huisvesting. De gekozen oplossing is geen unicum; ook in andere steden zijn de laatste jaren nieuwe, goed geoutilleerde bibliotheken en filmhuizen geopend of in ontwikkeling genomen.

Een veel gestelde vraag is of een zo grote bibliotheek wel nodig is in het digitale tijdperk. Het antwoord hierop luidt volmondig ja, want gezien het tempo waarin de overgang van fysieke dragers naar e-books zich voltrekt, zal het nog lang duren voordat het digitale boek het gedrukte boek zou hebben verdrongen (nu is het aandeel e-books nog slechts 1,5%) en naar alle waarschijnlijkheid zal het gedrukte boek nooit geheel verdwijnen. Verschillende vormen van lezen en informatie vergaren zullen naast elkaar blijven bestaan: digitaal én fysiek. Net zoals de televisie de bioscoop niet heeft verdrongen.

De bibliotheek heeft momenteel 65.000 leden. Ongeveer de helft daarvan bestaat uit jeugdleden. De bibliotheek heeft de taak haar leden zo goed mogelijk te faciliteren in hun informatiebehoefte. Ondersteuning bij leren en studeren is altijd een belangrijke taak van de bibliotheek geweest.

Voor scholieren en studenten, maar ook voor volwassenen die studeren in het kader van opleiding of beroep of in het kader van een hobby of interesse. De bibliotheek stelt hiervoor een uitgebreide collectie beschikbaar. Informatie vinden is één ding, informatie duiden en betekenis geven is iets anders. Daarom heeft de bibliotheek ook een belangrijke functie in ontmoeting en uitwisseling, in het entameren van debat naar aanleiding van lezingen of presentaties die gebruikers helpen hun mening of visie aan te scherpen, en in het organiseren van tentoonstellingen. Uitzendfaciliteiten helpen het en verbreiden en duiden van informatie – bijvoorbeeld in samenwerking met RTV Utrecht – vorm te geven.

De culturele taken van de bibliotheek komen tot uitdrukking in tal van activiteiten die bezoekers trekken. Daarbij richt de bibliotheek zich ook op specifieke doelgroepen, zoals migranten, 'senior citizens', jeugd, ZZP'ers, etc. Vanzelfsprekend behoudt de bibliotheek ook de traditionele taak van het uitlenen van boeken.

Filmhuis 't Hoogt – het toekomstige Artplex – richt zich op het kwetsbare culturele filmsegment, dat zich in de grote commerciële bioscopen niet kan handhaven. Films worden regelmatig omlijst met inleiding en debat vertoond. En door de digitalisering in de filmwereld is het ook mogelijk vertoningen te organiseren voor een kleine specifieke groep.

Het Nederlands Filmfestival heeft steeds aangegeven Utrecht als thuishaven te willen handhaven. Daarvoor zijn dan goed geoutilleerde filmzalen nodig. Met de Bibliotheek++ kan Utrecht de positie als filmstad handhaven of zo nodig heroveren. Met studiofaciliteiten biedt de nieuwe situatie ook mogelijkheden voor educatie op het gebied van cinema, zowel cultureel en artistiek als ook technisch.

De Bibliotheek++ maakt kruisbestuiving mogelijk tussen verschillende typen media en presentatievormen rond een specifiek thema of gericht op een specifieke doelgroep en biedt partijen in de samenleving een podium. Zo is het mogelijk een film te vertonen over een thema, gevolgd door een discussie, waarbij gebruik kan worden gemaakt van digitale en gedrukte informatie die in de bibliotheek voorhanden is.

Ook de theaterfunctie in de Bibliotheek++ bedient specifieke doelgroepen, waardoor deze niet concurreert met de Stadsschouwburg. Te denken is aan jeugdvoorstellingen, waarvoor Utrecht op dit moment geen faciliteiten heeft.

De Bibliotheek++ wil innovatie bevorderen door als 'maker's space' te fungeren voor vernieuwers die experimenteren met nieuwe technologieën op het snijvlak van verschillende media.

Horecafaciliteiten zorgen voor verlevendiging, trekken meer mensen naar de Bibliotheek++ en verleiden hen hier langer te blijven. Ook de woningen boven de publieke functies zullen bijdragen aan de levendigheid van deze plek in de stad.

In de uiteenlopende functies op het gebied van informatie en media wordt nadrukkelijk samenwerking gezocht met andere partijen en zodra de definitieve besluitvorming over de realisering van de Bibliotheek++ is voltooid, wordt de Utrechtse bevolking op verschillende manieren betrokken bij de invulling van de dienstverlening. Nu al kunnen belangstellenden de ontwikkelingen volgen via de website <http://plusplus.nl>.

- *Is het gebouw toegankelijk voor mensen met een fysieke beperking, met name voor visueel gehandicapten en gebruikers van een rolstoel of rollator? Bij nieuwe gebouwen gaat dat niet altijd goed!*

Jazeker. Het is een publiek gebouw dat voor iedereen toegankelijk wordt. Voor nieuwe ontwikkelingen in de stad hanteert de gemeente Utrecht de Agenda 22, die een aantal aandachtspunten voor de toegankelijkheid bevat. Behalve over trappen, beschikt het gebouw ook over roltrappen en liften en niveaoverschillen in en rond het gebouw zijn voorzien van een hellingbaan die goed begaanbaar is voor mensen met een rolstoel, rollator of kinderwagen. Trapleuningen begeleiden de trap tot voorbij de laatste traptrede en contrasterende vlakken maken niveaoverschillen goed herkenbaar.

- *Er is met geen woord gerept over de muziekbibliotheek. Nu al krimpt die collectie zienderogen. Wordt mijn angst dat die langzaam heen helemaal verdwijnt via een sterfhuisconstructie bewaarheid?*

De muziekbibliotheek krijgt zeker een plaats in de Bibliotheek++, als is het de vraag of cd's over enkele jaren nog zullen worden geleend. Een bibliotheek is geen museum; de collectie moet aansluiten op het gebruik ervan. Wanneer stukken niet meer worden geleend, neemt het maatschappelijk nut ervan af en worden andere prioriteiten gesteld. Muziek blijft een functie die thuishoort in de bibliotheek, maar misschien in een andere vorm.

- *De besluitvorming over realisering van de Bibliotheek++ lijkt gebaseerd te zijn op 'geloof in het behoud van het gedrukte boek', niet op een cijfermatig onderbouwde visie of toekomstscenario. Wat is het beeld van de bibliotheek van de toekomst?*

Het zou aanmatigend en overmoedig zijn om te zeggen hoe de toekomst eruit gaat zien. Voor de korte termijn is wel te voorspellen dat de fysieke en de digitale bibliotheek naast elkaar bestaan en met elkaar verweven zijn. In die zin verbreedt de functie van de bibliotheek zich. Ook in de wetenschap en dus in de universiteitsbibliotheken heeft de digitalisering toegeslagen en toch loopt het gebruik van (het fysieke deel van) die bibliotheken niet terug. De belangstelling verschuift van geschreven informatie naar beeldmateriaal. Dit treft vooral kranten en tijdschriften; het boek is daaraan nog niet in die mate ten prooi gevallen. Als de belangstelling voor het gedrukte boek sneller zou afnemen dan verwacht, ontstaat er ruimte in het gebouw voor andere – nieuwe – functies in relatie tot informatie, media en cultuur. Ook als de verwachting is dat auto's over dertig jaar volledig elektrisch rijden, is het niet verstandig benzinepompen nu al te gaan ontmantelen...

- *De bibliotheek zou zich moeten richten op de primaire functie: het beschikbaar stellen van boeken. Er wordt te veel aandacht besteed aan allerlei nevenfuncties, terwijl de klassiekers niet meer in de schappen staan. Die zijn voor € 1 verkocht en als je die toch nog wilt lezen, moet je die aanvragen en dagen wachten. Op deze manier krijg je de jeugd nooit (meer) aan het lezen! Het is juist van belang dat de bibliotheek ook de oude werken van waarde in huis heeft, zodat mensen daar kennis van kunnen nemen. Dat is de opvoedkundige waarde van de bibliotheek.*

Er is wel degelijk aandacht voor leesbevordering. Samen met scholen wordt een programma uitgevoerd dat erop gericht is kinderen in contact te brengen met lezen – en het plezier daarin. De functie van de Openbare Bibliotheek is de gebruiker van de bibliotheek zo goed mogelijk te faciliteren, niet om boeken in kasten te zetten die niet gelezen worden. Het gaat erom een goede balans te vinden in het verheffingsdoel enerzijds en de wensen van de burger anderzijds. Overigens wordt er grote zorgvuldigheid betracht in collectiebeleid: boeken worden pas naar het magazijn overgebracht of helemaal afgestoten, als ze aantoonbaar jaren niet meer zijn

uitgeleend. In het nieuwe gebouw komt meer magazijnruimte beschikbaar, zodat een grotere collectie achter de hand kan worden gehouden.

- *De relatie van de Bibliotheek++ met de omgeving is kort aangestipt. Welke ideeën leven daarover?*

Het ontwerp voor de inrichting van de openbare ruimte is bepalend voor de mogelijkheden, maar te denken is aan zaken als het benutten van de gevel van het gebouw als filmdoek of de ruimte tussen de bibliotheek en het Muziekpaleis te gebruiken als openluchttheater.

- Hoe verhoudt dit gebouw zich tot het verdwijnen van de wijkbibliotheken? De wijkbibliotheken verdwijnen niet. Integendeel. In diverse wijken, waaronder Kanaleneiland en Leidsche Rijn, worden nieuwe wijkbibliotheken gerealiseerd. Wel is het zo dat de kleine wijkbibliotheken in Lombok en Oog in Al nu worden samengevoegd tot één nieuwe en beter uitgeruste wijkbibliotheek in het Cereol-complex, op de grens van Lombok en Oog in Al. Er blijft een netwerk bestaan van wijkvestigingen en een centrale vestiging met aanvullende faciliteiten.

- *Het is wel van groot belang de plannen goed af te stemmen met bewoners, want er zijn tal van voorbeelden waarin een ontwikkeling als deze werd tegengehouden.*
- *De plannen zijn gemaakt in een periode van hoogconjunctuur en het is de vraag hoe die kunnen worden bekostigd in een tijd van bezuiniging. Straks staat er een groot en duur gebouw zonder inhoud. Wat betekenen de bezuinigingen voor de subsidie en de programmering van 't Hoogt? We zien steeds meer culturele instellingen verdwijnen.*

In de plannen wordt het subsidiebedrag gehandhaafd en blijft beschikbaar voor 't Hoogt/Artplex in de nieuwe situatie, maar net zoals andere culturele instellingen moet 't Hoogt wel (meer) eigen inkomsten verwerven, om de activiteiten te kunnen financieren. In het exploitatiemodel is onder andere rekening gehouden met een hogere opbrengst uit de kaartverkoop, maar ook andere inkomsten. Het gebouw wordt in 2018 opgeleverd en tegen die tijd moeten de exploitatiemodellen mogelijk nog een keer geactualiseerd worden.

In 2007 heeft de gemeenteraad besloten de Bibliotheek++ te ontwikkelen en toen is daarvoor ook gelijk exploitatiebudget gereserveerd waaruit de voorbereidings- en inrichtingskosten worden betaald. Activiteiten moeten uit de exploitatiebudgetten worden bekostigd. De plannen moeten kostendekkend zijn en zo nodig moeten extra middelen worden gevonden via fondsenwerving of sponsoring.

- *Is er degelijk onderzoek gedaan naar het draagvlak in de stad voor deze ontwikkeling? Het huidige gebouw in de binnenstad is juist een heel aangenaam en mooi gebouw, dat de gebruiker een intieme plek biedt om te lezen of te snuffelen. Daar komt nu een kil en zakelijk gebouw voor in de plaats op een plek ver van de binnenstad, die sterk onder invloed staat van luchtvervuiling en verkeerslawaaï. Hoe zit het eigenlijk met het binnenklimaat in het gebouw? Wat is de kans op het sick building syndrome?*

Een gebouw met een publieke functie maakte al onderdeel uit van het referendum over de herontwikkeling van het Stationsgebied, maar er is geen apart draagvlakonderzoek gedaan in de sfeer van een referendum naar deze ontwikkeling.. De gemeenteraad heeft hierover een besluit genomen.

Inderdaad wordt het huidige bibliotheekgebouw hooggewaardeerd, maar dit biedt onvoldoende ruimte voor de functieverbreding. Bovendien ligt deze op grote afstand van de openbaarvervoersverbindingen. In de huidige situatie is het Smakkelaarsveld geen aantrekkelijke plek, maar de gemeente wil deze transformeren tot een levendig gebied met een mooie voorziening, dicht bij de openbaarvervoersvoorzieningen en de fietsroute. De luchtkwaliteit zal zeker verbeteren, want de gemeente is wettelijk verplicht om te voldoen aan de luchtkwaliteitsnormen die vanaf 2015 worden aangescherpt.

BIBLIOTHEEK++, HET ONTWERP – TOELICHTING VAN PENNE HANGELBROEK

De locatie die is aangewezen voor de Bibliotheek++ ligt tegen het spoor en wordt in drie deellootjes opgedeeld door de HOV-lijn. In de opgave 125 woningen, 130 parkeerplaatsen en 18.800 m2 publieke ruimte te realiseren, is van die driedeling gebruikgemaakt. De ronde vormen in de ruimte ten oosten van de bocht in de HOV-baan worden weerspiegeld in de parkeervoorziening die als trommel is vormgegeven. Hier wordt ook de expeditiefunctie afgewikkeld. In de driehoekige ruimte aan de stadskant zijn de publieke functies ingepast, met een duidelijke, transparante entreehal die is georiënteerd op de binnenstad. Daaronder ligt de

fietsenstalling. De HOV-baan splitst zich in een oostelijke en een westelijke route en in de kleine driehoekige ruimte daartussen zijn de technische voorzieningen gesitueerd. Boven het HOV-tracé worden de bouwdelen aan elkaar gekoppeld, zodat het gebouw zich als schakel tussen de oost- en de westkant van de stad kan manifesteren. Woningen zijn voorzien in de bovenbouw. Het is een geluidsbelaste locatie, zodat er alleen een aangenaam woonklimaat kan worden gecreëerd door de woningen rond een daktuin te leggen. Deze heeft voldoende hoogte om zich te onttrekken aan het verkeerslawaaï. Een stevig grondpakket zorgt ervoor dat regenwater goed wordt vastgehouden en bomen en struiken levensvatbaar zijn.

Dit concept kwam als voorkeursvariant uit de aanbesteding. Door uiteenlopende perikelen heeft de doorontwikkeling enige tijd stilgelegen. Inmiddels is het HOV-tracé herzien, waarbij de bocht in het gebouw flauwer is geworden. Het ontwerp is daarop aangepast, uitgaande van het oorspronkelijke concept.

Van belang is synergie tussen filmhuis en bibliotheek mogelijk te maken, zonder verstikkend te zijn. De zelfstandigheid van beide functies moet dan ook in het ontwerp naar voren komen.

Filmzalen en daaraan ondersteunende functies liggen in de noordzijde van het gebouw.

Bibliotheekfuncties liggen aan de stadskant. Het bouwoppervlak is 85 x 59 meter en het gebouw wordt 45 meter hoog. Om een goede lichttoetreding in het gebouw te realiseren is een grote vide met daklicht centraal in het gebouw geplaatst. Deze dient tevens als intermediair tussen de diverse functies op de verschillende niveaus. Deze zijn verbonden met royale trappen en verder met roltrappen en liften. Ruimten rondom de vide hebben een eigen sfeer, afhankelijk van de functie. Enkele grote vensters worden schijnbaar willekeurig in de gesloten buitengevels geplaatst.

In de gevel van de bovenbouw is een geleding aangebracht, waarin balkons zijn teruggelegd.

Deze constructie beperkt de geluidsbelasting op de balkons en in de woning. Tezamen met de opengewerkte entreehal en de halfronde parkeervoorziening roept deze geleding in het gebouw een associatie op met een geopende hand, waarvan de vingers omhoog wijzen. Voor de woningen zijn globale schetsen gemaakt om de ontwikkelende partij maximale vrijheid te bieden deze verder uit te werken, toegespitst op de marktsituatie.

Een gebouw van dit formaat leent zich niet voor traditioneel metselwerk. Er is gezocht naar een materiaalkeuze die recht doet aan deze maat en voldoende afwijkt van andere gebouwen met iconwerking in de directe omgeving – het stadskantoor, het Muziekpaleis, de OV-terminal en het Poortgebouw. Gedacht wordt aan een combinatie van geschuurd en gepolijst beton in combinatie met gebakken en geglaazuurde elementen in een blauwgroene tint, die naar boven toe in steeds kleiner formaat worden toegepast. Te overwegen is de ronde vormen van de parkeertrommels te benutten als projectiescherm voor de aankondiging van voorstellingen en activiteiten.

Het ontwikkelingsbudget is in 2008 vastgesteld. Sindsdien zijn de eisen en wensen aangescherpt. Het nu gepresenteerde ontwerp past binnen de budgetten van 2008.

- *Klopt het dat er ten opzichte van het oorspronkelijke ontwerp meer hoogte is toegevoegd?*

De verdeling van de verdiepingen is geoptimaliseerd, waardoor een extra woonlaag kan worden toegevoegd, maar de totale bouwhoogte is ongewijzigd gebleven (45 meter).

- *Toen het Muziekpaleis werd gepresenteerd vond ik dat een mooi ontwerp, maar ik raak er steeds meer van overtuigd dat dat gebouw te groot is voor die plek. Dit gebouw wordt twee keer zo groot.*

Het is inderdaad een groot gebouw, maar de stedenbouwkundige context is niet te vergelijken met die van het Muziekpaleis. De Bibliotheek++ komt niet tegen de kleinschalige bebouwing van de binnenstad te staan, maar vrij in een ruimte, te midden van andere grootschalige gebouwen, waaronder het stadskantoor. Dat maakt de beleving anders. Bovendien bestaat ongeveer de helft van het totale volume uit woonfuncties. Deze hebben een schaalverkleinend effect.

- *Het is een mooi ontwerp, maar in hoeverre kan worden gegarandeerd dat deze beelden kunnen worden waargemaakt? Ervaringen met het Muziekpaleis boezemen in dat opzicht weinig vertrouwen in; dat gebouw is veel minder verfijnd dan de presentaties lieten zien.*

Rapp+Rapp maakt een integraal ontwerp, waarin uiteenlopende elementen (architectuur, constructie, technische installaties) met elkaar verweven zijn. Bijvoorbeeld de plastic in de gevels (de vingers) is niet alleen esthetisch van betekenis, maar heeft ook een geluidswerende functie. Rapp+Rapp blijft betrokken bij het bouwproces en het bewaken van de financiële haalbaarheid maakt deel uit van de opdracht. Dit geeft een grote zekerheid dat het ontwerp daadwerkelijk kan worden gerealiseerd.

- *Vestiging van de Bibliotheek++ in het uitgaansgebied stelt eisen aan de openingstijden; het zou fijn zijn als je daar dan ook 's avonds terecht kunt.*

Het is de bedoeling dat de Bibliotheek++ zeven dagen per week is geopend van 10.00 tot 22.00 uur en onderzocht wordt of het mogelijk is de openingstijden van enkele functies te verlengen, aansluitend op de programmering van Artplex.

- *Door de woonlagen boven de bibliotheek komt het effect van die vingers niet goed tot uiting. Kan dat niet worden verbeterd met torentjes of kantelen?*

De woonlagen bestaan aan de buitengevel uit woonkamers met daartussen steeds terugliggende balkons. Door de stapeling van deze woonlagen ontstaan juist de kenmerkende vingers, of kantelen zo je wilt.

- *In tegenstelling tot het oorspronkelijke ontwerp kenmerkt het ontwerp zich nu door bedroevend veel grijs beton.*

Zowel in het oorspronkelijke als in het huidige ontwerp zijn de gevels gedacht in een groen/blauw reflecterend materiaal. Dat materiaal is aan de voet van het gebouw van gekleurd, geschuurd soms gepolijst glimmend beton van grote afmeting. Naar boven worden de afmetingen steeds kleiner en steeds vaker afgewisseld met velden van glimmend geglazuurde baksteen. De vingers van de woninggevels zijn geheel in een geglazuurde baksteen uitgevoerd.

- *Wat is de capaciteit van de filmzalen?*

De filmzalen zijn verschillend van grootte: de kleinste heeft 40 stoelen, de grootste 216 en er zijn tussenmaten met 70 tot 100 stoelen.

- *Er was toch sprake van dat 't Hoogt zou worden gecombineerd met een commerciële bioscoop?*

Dat klopt. In de jaren negentig zijn er plannen geweest voor een samenwerking met Wolff Bioscopen, maar daarvan is afgezien. Een commercieel bioscoopcomplex is gepland aan de westzijde van het station.

- *Betekent dit gesubsidieerde filmhuis niet de doodsteek voor het Louis Hartlooper-complex, dat zich op eigen kracht staande moet weten te houden?*

Onderzoeken naar het filmklimaat in Utrecht hebben uitgewezen dat er meer potentiële bezoekers zijn dan aanbod. Ook na realisering van Artplex wordt nog niet volledig voldaan aan de vraag. Er is dus geen sprake van verdringing van het Louis Hartlooper-complex.

- *Hoe zit het met het binnenklimaat in de Bibliotheek++ en de kans op sick building syndrome?*

De hoge eisen aan de duurzaamheid van het gebouw hebben betrekking op energieprestaties en materiaalgebruik, maar ook op comfort. Gelet op de geluids- en luchtkwaliteitsbelasting kunnen er geen ramen worden geopend, maar dit betekent niet dat er een onaangenaam binnenklimaat ontstaat. Vloerverwarming zorgt voor een rustige klimaatbeheersing en de beluchting vindt plaats met lage snelheden, waardoor er geen tocht ontstaat.

- *Komen er, net als in de huidige bibliotheek, voldoende intieme zit- en leeshoekjes?*

- *Is er nagedacht over de beleving van de vide voor mensen met hoogtevrees?*

De verschillende ruimten in en aan de vide bieden voldoende mogelijkheden om zowel individuele als groepsleesplekken te creëren. Het is mogelijk om onderin de vides van de ene naar de andere ruimte te lopen, maar ook langs de wanden.

INRICHTING OPENBARE RUIMTE– TOELICHTING VAN MARJO DE KRAKER

In het zogenoemde Integraal Programma van Eisen (IPVE) zijn de randvoorwaarden vastgelegd waaraan de herinrichting van het Smakkelaarsveld moet voldoen. Deze vloeien voort uit regelgeving, technische, ecologische, archeologische en ruimtelijke en verkeerskundige eisen en hebben zowel betrekking op de inpassing van het gebouw en de HOV-baan als op de inrichting van de openbare ruimte. Het IPVE is uitgewerkt in een Functioneel Ontwerp (FO) die de hoofdlijnen van de inrichting aangeeft. Het IPVE en het FO voor het Smakkelaarsveld zijn in 2008 vastgesteld en naar aanleiding van wijzigingen in de planvorming – zoals de herziening van het HOV-tracé en de aanpassingen die als gevolg daarvan in het ontwerp voor het gebouw moesten worden doorgevoerd – zijn deze nu geactualiseerd. Ze vormen de basis voor een uit te werken inrichtingsplan.

In het FO zijn behalve de HOV-baan ook de fiets-, wandel- en autoverkeersroutes aangegeven. Per fiets is de Bibliotheek++ bereikbaar vanaf de Vredenburgknoop. Een fietsenstalling met een capaciteit van 750 tot 1.000 fietsen ligt onder de Bibliotheek++ met een rechtstreekse verbinding vanuit de stalling naar de functies in het gebouw. Deze fietsenstalling is uitsluitend bedoeld voor bezoekers van de Bibliotheek++. Een goed beheer moet voorkomen dat fietsen in de openbare ruimte worden geparkeerd.

Uitgangspunt is dat het Smakkelaarsveld een groene entree vormt voor de Bibliotheek++ en tevens fungeert als aangename verblijfsruimte aan de dan doorgetrokken Leidsche Rijn. Daartoe moet de kwaliteit van de oever van de Leidsche Rijn zo goed mogelijk worden benut. De ruimte is beperkt en daarom wordt Smakkelaarsveld niet zo zeer benaderd als park, maar meer als groene tuin. Bestaande bomen worden zo veel mogelijk ingepast in het ontwerp en verder worden kleine soorten bomen toegevoegd en lage beplanting die de beleving van de seizoenen onderstreept en de ruimte kleur geeft. Waarschijnlijk worden ook de onderdelen van het kunstwerk Zeelandschap opnieuw ingepast.

De hoogteverschillen zijn relatief groot, vergelijkbaar met die in het Zocherpark ter hoogte van Zonnenburg. Het terras aan het water ligt op werfniveau (circa 0,60 meter boven NAP), de hoofdentree op circa 5,70 meter boven NAP. Het gebied is goed toegankelijk, maar dat betekent niet dat elke route geschikt is voor mensen met een beperking. De hoogteverschillen worden overbrugd met trappartijen, maar ook met een geleidelijk hellend pad dat goed toegankelijk is voor gebruikers van rolstoelen, rollators en kinderwagens. Een groen talud met trappartijen heeft een verblijfsfunctie en kan ook worden benut als tribune voor buitenactiviteiten van de bibliotheek en Artplex. Hoog-Catharijne zal worden voorzien van een nieuwe plint, waardoor de huidige nissen vervallen. Langs deze nieuwe gevel loopt een breed trottoir, er komt een fietspad en een trappartij naar de waterkant. Over de Leidsche Rijn wordt een brug aangelegd. Om voldoende doorvaarhoogte te garanderen is deze steil en niet geschikt voor fietsverkeer, noch voor gebruik door rolstoelgebruikers.

▪ *Wordt het een betaalde fietsenstalling?*

Daarover is nog geen besluit genomen.

▪ *Het Smakkelaarsveld is al niet zo groot en de Bibliotheek++ is een groot gebouw. Ook is er nog het Noordgebouw gepland. Komt het Smakkelaarsveld niet in de slagschaduw van de gebouwen te liggen, zodat de verblijfskwaliteit minimaal is?*

In de ochtenduren ligt het Smakkelaarsveld in de zon, maar na 13.00 uur zal er schaduw ontstaan.

▪ *Hoe kan dit een aangename verblijfsplek worden, met alle overlast van luchtvervuiling en verkeerslawaaï?*

Wij proberen er een zo aangenaam mogelijk klimaat te creëren, door een aantrekkelijk inrichting en maatregelen om het gebied te laten voldoen aan de luchtkwaliteitsnormen 2015. Dat neemt niet weg dat er veel verkeer in de omgeving wordt afgewikkeld. Dat is ook het geval in de omgeving van het Neude en toch zitten de terrassen daar 's zomers vol.

▪ *Het is aan te bevelen de capaciteit van de fietsenstalling op te voeren tot zo'n 4.000 plaatsen. Dat moet in de ontwerpfase gebeuren, achteraf is er geen mogelijkheid meer om de geconstrueerde stallen uit te breiden.*

Het aantal fietsparkeerplaatsen is gebaseerd op de nota "Stallen en parkeren", waarin al een hogere norm is gehanteerd dan noodzakelijk.

▪ *De parkeervoorziening van 130 autoparkeerplaatsen is kennelijk alleen voor de bewoners. Waarom wordt er geen rekening gehouden met bezoekers van de Bibliotheek++ en van de bewoners?*

Er is voldoende publieke parkeerruimte in de omgeving. In de huidige situatie is er ook geen parkeervoorziening voor bezoekers van de bibliotheek en van 't Hoogt.

SLUITING

Iris Vliegenberg nodigt de aanwezigen uit voor een afsluitend drankje, dat tevens kan worden benut voor het stellen van vragen aan de deskundigen. De aanwezigen danken de sprekers met een applaus, Iris Vliegenberg sluit de bijeenkomst om 21.45 uur.